

ROZWÓJ SZKOLNICTWA ŚREDNIEGO W ZAKRESIE ELEKTRYKI W LUBLINIE

Andrzej WAC-WŁODARCZYK¹, Joanna KOZIEŁ², Jacek WOŹNIAK³

1. Politechnika Lubelska, Lubelskie Towarzystwo Naukowe
tel.: 605 332 020, a.wac-wlodarczyk@pollub.pl
2. Politechnika Lubelska, Katedra Elektrotechniki i Elektrotechnologii
tel.: 81 5384294, j.koziel@pollub.pl
3. Oświetlenie i elektrotechnika. Hurtownia elektryczna. Salon oświetlenia ELMAX Sp. z o.o. Sp.k.
tel.: 81 746 05 01, info@elmax.pl

Streszczenie: W artykule przedstawiono proces kształtowania się szkolnictwa zawodowego i na jego tle rozwój edukacji elektryków w Lublinie. Głównym tematem jest historia Zespołu Szkół Energetycznych. Prezentuje jego korzenie, patronów, zmiany w nazwie i opis czasów zagrożeń oraz dynamicznej ekspansji na przestrzeni wieku.

Słowa kluczowe: historia, edukacja, współpraca, jubileusz.

1. WSTĘP

Na mapie szkół średnich o profilu elektrycznym zlokalizowanych w województwie lubelskim można zauważyć wiele miejscowości m.in.: Zamość, Lubartów, Puławy, Chełm, Krasnystaw, Białą Podlaską, Biłgoraj, Tomaszów Lubelski, Łuków, Radzyń Podlaski, Dęblin. W samym Lublinie istnieje kilka szkół kształcących techników o specjalności szeroko rozumianej elektryki (Zespół Szkół Elektronicznych, Zespół Szkół Samochodowych im. Stanisława Syroczyńskiego, Zespół Szkół Budowlanych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego, Lubelskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego). Najdłuższą jednak tradycją może się poszczycić Zespół Szkół Energetycznych (ZSE) w Lublinie.

2. POCZĄTKI SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO W LUBLINIE

2.1. Lata przedwojenne

Koniec XIX wieku przynosi ożywienie gospodarcze na ziemiach polskich, ówczesnie znajdujących się pod zaborami, w tym i na region Lubelszczyzny, a przede wszystkim do Lublina. Właśnie wtedy zbudowano tu fabrykę wyrobów metalowych, cukrownię, gazownię i cementownię. Spowodowało to stosunkowo duży napływ inżynierów i techników. Powstała potrzeba zrzeszania się tej grupy osób, dlatego też 22 września 1911 r. zarejestrowano oficjalnie Stowarzyszenie Techników miasta Lublina, przekształcone w Stowarzyszenie Techników Województwa Lubelskiego (20.01.1928), będące zaczątkiem późniejszego Lubelskiego Oddziału Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT 19.03.1950) [1]. Zrodziła się wówczas konieczność zapewnienia edukacji dla wykształcenia własnej kadry technicznej.

W takim klimacie rozpoczyna się historia ponad stuletniej placówki edukacyjnej sięgającej do czasów

rozbiorów. Projektodawcą ówczesnej zwanej Szkoły Rzemieślniczej im. Stanisława Syroczyńskiego z której wywodzi się ZSE był Stanisław Śliwiński. Piastował stanowisko dyrektora fabryki „Carbolum” w Lublinie i był znanym działaczem oświatowym i spółdzielczym, ziemianinem i posłem do rosyjskiej Dumy Państwowej, a w latach 1919–1921 ministrem aprowizacji w niepodległej Polsce. Wspólnie z żoną Michaliną, S. Śliwiński zakupił na Wieniawie dwa domy: jeden z przeznaczeniem na bursę „Andrzejów” dla niezamożnej młodzieży, a drugi dla szkoły. Właściwym jednak fundatorem tej szkoły był jego krewny, ziemianin z Ukrainy, Stanisław Syroczyński wraz z żoną Stanisławą, która dodatkowo jeszcze dokupiła na rzecz szkoły sąsiedni plac przy ul. Króla Leszczyńskiego 11 z dwoma jednopiętrowymi budynkami. Stanisław Śliwiński uzyskał w dniu 10 lutego 1914 roku w Ministerstwie Przemysłu i Handlu w Petersburgu zatwierdzenie „Statutu szkolnych warsztatów rzemieślniczych im. Stanisława Syroczyńskiego”, a następnie zgodę na utworzenie Rady Opiekuńczej Warsztatów. Rada ta ukonstytuowała się w dniu 19 maja 1914 r. W jej skład weszli m.in.: A. Kluczyński (właściciel fabryki pomp i armatur), C. Radkowicz (właściciel krochmalni), W. Moritz (właściciel fabryki narzędzi rolniczych) i J. Vetter (właściciel browaru i założyciel szkoły handlowej w Lublinie). To oni wspierali finansowo utrzymanie Szkoły w jej pierwszych latach, licząc na zatrudnienie tak potrzebnych po odzyskaniu niepodległości pracowników o solidnych kwalifikacjach [2, 3].

Pomimo tych starań z powodu wybuchu I wojny światowej w roku 1914/15 nie udało się zorganizować nauczania. Zajęcia w Szkole Rzemieślniczej rozpoczęły się dopiero w kolejnym roku szkolnym [4, 5]. Dla pierwszego rocznika uczniów nauka trwała 4 lata, gdyż na skutek dość niskiego poziomu przyjętych do szkoły kandydatów wprowadzono kurs wstępny. W latach następnych nauka trwała 3 lata. Pierwszym dyrektorem szkoły został Cezary Rummel. Pod jego kierownictwem urządzone zostały warsztaty szkolne: ślusarski, tokarski i kowalski. Oddzielną kuźnię z 16 ogniskami ufundował jeden ze współzałożycieli Stanisław Wessel, ziemianin z Żyrzyna. Zgodnie ze Statutem wykładano w szkole język rosyjski, polski i niemiecki, kreślenie, rysunki, arytmetykę, początkowe wiadomości z mechaniki, fizyki, technologii i chemii, niezbędne podstawy geometrii, algebry, elektrotechniki,

historii, geografii i przyrodoznawstwa. Ponadto systematyczne odbywały się zajęcia warsztatowe oraz przez dwa lata uczono przedmiotów zawodowych, takich jak: technologia, mechanika, maszynoznawstwo i rysunek techniczny. W roku 1920 świadectwa ukończenia szkoły otrzymało pierwszych 26 abiturientów, którym po złożeniu specjalnego egzaminu Izba Rzemieślnicza w Lublinie przyznała uprawnienia czeladnicze. W roku szkolnym 1920/21 dyrektorem placówki został Józef Paroszkiewicz – majster ślusarski. Jednak już w kolejnym roku szkolnym polskie Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (WRiOP) nie uznało statutu Szkoły Rzemieślniczej nadanego jej przez władze rosyjskie i zażądano powołania do życia specjalnego towarzystwa, które byłoby prawnym właścicielem szkoły i administrowało jej majątkiem. Opracowanie nowego statutu zlecono S. Śliwińskiemu. W grudniu 1921 roku odwołano dyrektora Józefa Paroszkiewicza, a na jego miejsce Zarząd Szkoły powołał od stycznia 1922 r. inż. Władysława Hochedlingera. Na skutek starań Rady Opiekuńczej wojewoda lubelski zarejestrował 10 marca 1922 r. stowarzyszenie pod nazwą: „Towarzystwo Szkoły Rzemieślniczej im. S. Syroczyńskiego w Lublinie”, w którym podobnie jak w Radzie Opiekuńczej, ofiarnie działało prawie ćwierć wieku wiele osób wybitnych, zasłużonych dla szkolnictwa lubelskiego i miasta. Prezesem Towarzystwa został inż. Szczepan Dzieciachowicz. W ślad za decyzją wojewody Ministerstwo WRiOP pismem z dnia 18.08.1922 r. udzieliło Towarzystwu zezwolenia na dalsze prowadzenie szkoły oraz zatwierdziło nowy jej statut. O znaczeniu szkoły w środowisku i pozytywnym kształtowaniu jej tradycji świadczy fakt utworzenia już w 1921 r. koła byłych wychowanków pod przewodnictwem Jerzego Cordeca, pracownika Lubelskiej Wytwórni Samolotów, który później w czasie II wojny był członkiem RAF.

W latach dwudziestych w związku z galopującą inflacją i stałym wzrostem cen pojawiły się w pracy szkoły nowe trudności. W marcu 1923 r. podjęto uchwałę o jej przekazaniu Sejmikowi Lubelskiemu. Dzięki staraniom i przychylności prezesa Sejmiku Jana Chomicza, nabyto dla potrzeb szkoły posesję z nieczynną już fabryką pomp i armatur przy ul. Długosza 6. Zawierała ona parcelę o powierzchni 8460 m², dom mieszkalny parterowy, podpiwniczony, główny piętrowy budynek fabryczny (3695 m²), kuźnię i warsztat, maszynownię, stajnię i wozownię. W spisie wyposażenia odnotowano 10 tokarni, frezarkę, 5 wiertarek, szlifierki, narzędzia pomiarowe i materiały eksploatacyjne. Ostateczna decyzja o nabyciu nieruchomości na rzecz szkoły nastąpiła na posiedzeniu Sejmiku Powiatowego w dniu 29 lutego 1924 r. Sejmik zatwierdził również cenę zakupu na sumę 180 000 franków złotych płatną w trzech ratach. Transakcję tę zatwierdziło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i został sporządzony odpowiedni akt notarialny. We wszystkich, wyżej opisanych pracach zmierzających do stabilizacji materialnej i unowocześniania szkoły brał udział, ciesząc się powszechnym szacunkiem, dyrektor inż. W. Hochendlinger. Jednakże ze względu na jego podeszły wiek Ministerstwo WRiOP zażądało od Rady Nadzorczej zaangażowania młodszego kandydata i zatwierdziło na to stanowisko inż. Władysława Gordziałkowskiego, który kierował szkołą w latach 1926–1928 [3]. Jego następcą pełniącym obowiązki dyrektora w krótkim okresie od 1 września 1928 r. do końca lutego 1929 r. był inż. Adam Bedyński. Od 1.08.1929 r. nowym dyrektorem został inż. Stanisław Hajdukiewicz i sprawował tę funkcję do 31.08.1931 r., po czym ponownie

objął to stanowisko inż. W. Gordziałkowski, który później powołany został na dyrektora Departamentu Szkół Zawodowych w Ministerstwie WRiOP. Po jego odejściu w roku szkolnym 1923/24 dyrektorem ponownie został inż. A. Bedyński.

Rys. 1. Sztandar Szkoły z 1928 r.

W latach 1926-1927 warsztaty szkolne zostały rozbudowane i zmodernizowane, na co Ministerstwo WRiOP wyasygnowało specjalną kwotę. Utworzono nowe działy: odlewniczy i modelarski oraz w połowie budynku po byłej kuźni urządzono bursę dla 16 uczniów. Każdego roku kilkunastu uczniów mieszkało w bursie „Andrzejów” przy ul. Króla Leszczyńskiego 9, ufundowanej przez Stanisława i Michalinę Śliwińskich. Jednak pomimo licznych źródeł finansowania, szkoły nie ominęły dalsze trudności, szczególnie w latach międzynarodowego kryzysu gospodarczego 1929–1933. Subsydia przeznaczone przez Ministerstwo WRiOP, Sejmik Powiatowy, Magistrat m. Lublina, izbę Przemysłowo-Handlową mały, a wydatki rosły. W roku szkolnym 1929/30 dochody wynosiły 187,888 zł, a wydatki 222,551 zł. Do roku 1931 deficyt wzrósł do kwoty 86.000 zł, pojawili się komornicy opisujący ruchomości szkolne. W tej sytuacji Towarzystwo Szkoły Rzemieślniczej upoważniło Kuratorium Okręgu Szkolnego nawet do likwidacji tej placówki edukacyjnej. Na szczęście władze szkolne do tego nie dopuściły. Lata kryzysu to również malejąca liczba uczniów. W roku szkolnym 1926/27 kształci się w szkole 291 uczniów, zaś w roku szk. 1933/34 już tylko 156. Działo się tak pomimo znacznej pomocy udzielanej uczniom. Jedną z jej form było obniżenie, a nawet zwolnienie ich z opłat za pobyt w bursie „Andrzejów”. Np. w roku szkolnym 1932/33 pełną stawkę płaciło jedynie 26% uczniów. Pozostali korzystali ze znacznych ulg, aż do całkowitego zwolnienia z opłat (20% uczniów) [2].

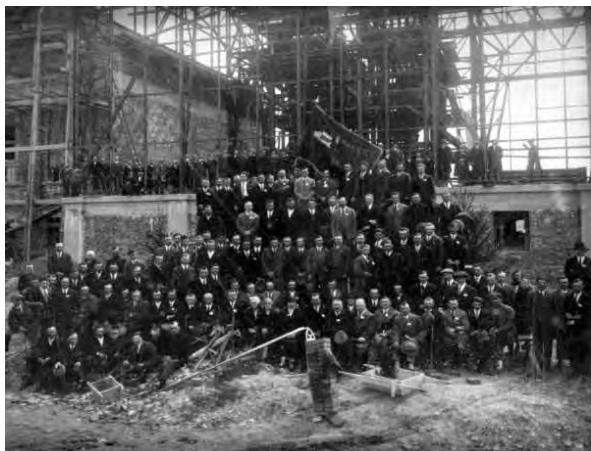
Ważnym elementem dla szkoły było budowanie jej tradycji. 29 czerwca 1928 r. odbyła się uroczystość poświęcenia i przekazania sztandaru ufundowanego przez Koło Rodziców, którego dokonał ks. dr Paweł Dziubiński, proboszcz parafii św. Pawła w Lublinie. Od roku. 1930/31 pojawia się imię patrona i oficjalna nazwa brzmi Szkoła Rzemieślnicza – Przemysłowa im. Stanisława Syroczyńskiego.

3. KSZTAŁCENIE ELEKTRYKÓW

3.1. Gimnazjum Elektryczne

W 1931 roku z powodu braku wykwalifikowanych pracowników w istniejącej od 1928 r. Elektrowni Miejskiej w Lublinie (2,8 MW + 3 MW - 1931 r., 6,6 kV [4]) powstaje

w szkole dział kształcenia elektromonterów. Szkoła, przynajmniej częściowo, zarabia na sobie produkcją warsztatową. W roku 1929/30 wynik finansowy z tej aktywności wynosił 77.068 zł, a osiągnięty zysk 26.026 zł, co w porównaniu z innymi placówkami tego typu stanowiło znakomity rezultat.

Rys. 2. Budowa elektrowni w Lublinie 1927 r.

Rys. 3. Wnętrze elektrowni miejskiej w Lublinie

We wrześniu 1933 roku dyrektorem szkoły został absolwent Politechniki Lwowskiej inż. Romuald Zwoliński [3], a 19 grudnia tego roku Sejmik Lubelski przekazał notarialnie cały majątek szkoły o powierzchni 8308 m² wraz z budynkami, maszynami i urządzeniami o łącznej wartości 126.352 zł Towarzystwu Szkoły Rzemieśniczej, z tym zastrzeżeniem, że przejmuje ono na siebie spłatę długu w wysokości 60.000 zł. Dzięki energicznemu działaniu dyrekcji oraz dotacjom i kredytom Ministerstwa WRiOP zobowiązanie zostało szybko wykonane. W dniu 24.09.1934 roku zmieniono nazwę placówki na Prywatną Męską Szkołę Rzemieśniczo – Przemysłową im. Stanisława Syroczyńskiego w Lublinie. Wkrótce po tym, przy wydatnej pomocy szkoły oraz rodziców jej uczniów poczyniono poważne inwestycje. W roku szk. 1933/34 pełne opłaty uiszczało 28% uczniów, ze zniżek korzystało 46%, a całkowicie nie płaciło 26% uczniów. Zorganizowane i instytucjonalne formy przyjmuje praca wychowawcza. Działają m.in.: biblioteka, V drużyna harcerska, koła sportowe, krajoznawcze, nauki gry na instrumencie. Stałą praktyką staje się dożywienie uczniów. W tym czasie (1933/34) w szkole uczy się zaledwie 10. uczniów na wydziale elektrycznym i 146 na wydziale ślusarsko – mechanicznym.

W dniu 18 września 1937 r. zarząd Towarzystwa Szkoły wystąpił do Kuratorium Okręgu Szkolnego

o zezwolenie na zorganizowanie Gimnazjum Elektrycznego i uzyskał odpowiednią koncesję. Wszystkimi jednostkami szkolnymi aż do 1 października 1938 r, kierował dyrektor inż. R. Zwoliński. Po jego zwolnieniu na własną prośbę, nowym dyrektorem został mianowany inż. Stanisław Ryczyński. W roku szk. 1938/39 istniały już wszystkie klasy 4-letniego Gimnazjum Mechanicznego oraz pierwsza i druga klasa Gimnazjum Elektrycznego. Obie jednostki otrzymały pełne prawa szkół państwowych na mocy decyzji Ministerstwa WRiOP. W tym samym roku szkolnym wizytatorem szkół zawodowych z ramienia Kuratorium został inż. Jerzy Kienzler, wychowanek Politechniki Lwowskiej. Przystąpił on energicznie do realizacji ustawy o reorganizacji szkolnictwa zawodowego, na mocy której absolwenci liceów zawodowych uzyskali prawo wstępu na wyższe uczelnie. W porozumieniu z dyrektorem. S. Ryczyńskim i zarządem Towarzystwa, inżynier J. Kienzler zapoczątkował budowę nowego gmachu szkoły. Towarzystwo dokupiło dwa place i opracowano wstępną dokumentację. Nowy gmach szkolny miał mieć kubaturę 15000 m³, a koszt jego budowy szacowano na sumę 450.000 zł.

3.2. II wojna i pierwsze lata powojenne

Niestety ambitne plany przekreślił wybuch II wojny światowej z jej tragicznymi skutkami. Dotknęła gmachu szkoły, którą 1 listopada 1939 r. zajęli Niemcy [3] oraz warsztatów (grudzień 1939 r.) ale przede wszystkim wielu aresztowanych nauczycieli i uczniów. M.in. w 1940 roku został zatrzymany przez gestapo S. Ryczyński, który przebywał przez pół roku w więzieniu na Zamku Lubelskim. W obozie hitlerowskim zamordowano inż. A. Bedyńskiego. Zginął długoletni kierownik warsztatów szkolnych Feliks Pękawski oraz dr Adam Żurkowski, zasłużony lekarz szkolny. Szkoła praktycznie przestała istnieć. Jesienią 1940 roku okupanci zaczęli dawać koncesje na otwieranie polskich szkół zawodowych. Wtedy w porozumieniu z dyrekcją Prywatnej Szkoły Budownictwa, Towarzystwo przyłączyło do niej Gimnazjum Elektryczne, którym kierował inż. R. Zwoliński, zaś inż. S. Ryczyński został w nim nauczycielem. W lutym 1941 roku Niemcy udzieliли koncesji inżynierowi Janowi Siekluckiemu na otwarcie Prywatnej Szkoły Mechanicznej (Technische Fachschule), w której zatrudniono wielu nauczycieli dawnego Gimnazjum, przyjmując również część jej wyposażenia. Szkoła mieściła się w budynku przy ul. Krakowskie Przedmieście 55, a w roku 1942 otrzymała posesję z dwoma oficynami przy ul. Czwartek 3 [2, 3].

Po wyzwoleniu Lublina w lipcu 1944 r. wznowiło działalność Gimnazjum Mechaniczne im. S. Syroczyńskiego z wydziałem elektrycznym przejętym z powrotem ze szkoły budownictwa. Dyrektorem szkoły został ponownie inż. R. Zwoliński, a jego zastępcą inż. Romuald Krzywicki, znany wkrótce w kraju autor wielu podręczników z zakresu maszyn elektrycznych oraz późniejszy pierwszy dziekan Wydziału Elektrycznego Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie. W wyniku działań wojennych budynki szkolne przy ul. Króla Leszczyńskiego 11 i warsztaty przy alei Długosza 6, zostały w 1944 r. w dużej mierze zniszczone. Pierwsze nie nadawały się do odbudowy, zaś drugie to dwa baraki drewniane, do których przeniesiono część warsztatów szkolnych. Szkoła w tym czasie mieści się w prywatnym budynku przy ul. Czwartek 3, gdzie w oficynie znajduje się część warsztatów, a ich druga część we wspomnianych barakach przy ul. Długosza 6. Następuje systematyczna

odbudowa obiektów. Zaopatrzenie wydziału elektrycznego uzupełniono zakupami z dochodów warsztatów i subsydiów.

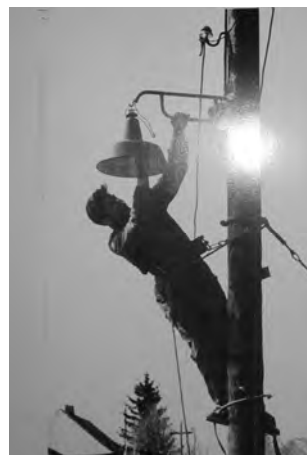
Program nauczania jest bardzo obszerny i obejmuje, z punktu widzenia współczesnej praktyki, różne, choć pokrewne specjalności. W 4-letnim gimnazjum elektrycznym prowadzono nauczanie następujących przedmiotów: podstawy elektrotechniki, urządzenia elektryczne, maszyny elektryczne, linie telekomunikacyjne, tele- i radiotechnika, telefonia, matematyka, pracownia i warsztaty elektryczne organizacja zakładów elektrycznych, technologia, fizyka z maszynoznawstwem, materiałoznawstwo z chemią, język polski, język niemiecki, historia, przysposobienie wojskowe, nauka o Polsce współczesnej, nauka o człowieku, religia, gimnastyka. W programie 3-letniego liceum elektrycznego dla dorosłych przewidziano dodatkowo: napęd elektryczny, rysunek techniczny, naukę o rzutach, budownictwo, kolejnictwo, zagadnienia gospodarczo-społeczne. W roku 1949 nauczycielem w Państwowym Liceum Elektrycznym w Lublinie został mgr inż. Leonid Kacejko, który pracował również w Ośrodku Kształcenia Kadr Szkolnictwa Zawodowego. Opracował znane i cenione w całej Polsce podręczniki: „Pracownia elektryczna”, „Pracownia urządzeń elektrycznych”, „Poradnik dla elektryków”. W tym burzliwym okresie przemian ustrojowych szkoła rozrosła się bardzo szybko, przy uciążliwym niedostatku bazy lokalnej. W ostatnim roku działalności szkoły jako placówki prywatnej uczyło się w niej 820 uczniów, z tego 488 w wydziale mechanicznym i 32 w wydziale elektrycznym.

3.3. Liceum Elektryczne i Technikum Energetyczne

Podkreślić należy szczególnie szybki rozwój wydziału elektrycznego, 156 uczniów w 1944 i już 322 w roku 1949. Obok Gimnazjum Elektrycznego już od roku 1946 rozpoczyna działalność Liceum Elektryczne. Placówka edukacyjna, jako całość nosiła wtedy nazwę: Szkoła Przemysłowa im. Stanisława Syroczyńskiego w Lublinie.

W dniu 10 grudnia 1948 roku walne zebranie Towarzystwa Szkoły Rzemieślniczej im. S. Syroczyńskiego podjęło uchwałę w sprawie wystąpienia do Ministerstwa Oświaty o upaństwowienie szkoły i przekazanie całego nieruchomego i ruchomego majątku będącego własnością Towarzystwa. Oszacowania wartości dokonała urzędowa komisja, która wyceniła cały majątek (w walucie z 1949 r.). Decyzję o upaństwowieniu szkoły podjął prezes Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego dnia 7 stycznia 1950 r. (Nr IVA-1598/49). W miejsce istniejącej szkoły prywatnej powołany zostaje państwowy zbiorczy zakład o nazwie: Państwowe Szkoły w Lublinie. W skład powyższego zakładu wchodzi następujące szkoły zawodowe: Państwowe Liceum Mechaniczne I stopnia w Lublinie, Państwowe Gimnazjum Mechaniczne w Lublinie, Państwowe Liceum Mechaniczne w Lublinie, Państwowe Liceum Mechaniczne dla dorosłych w Lublinie, Państwowe Liceum Przemysłu Elektrycznego I stopnia w Lublinie, Państwowe Gimnazjum Elektryczne w Lublinie, Państwowe Liceum Elektryczne w Lublinie, Państwowe Liceum dla dorosłych w Lublinie. W związku z upaństwowieniem szkoły notarialne przekazanie majątku Towarzystwa nastąpiło 30 czerwca 1950 roku, zaś ono samo zostało rozwiązane w lutym 1951 r. Dyrektorem całego państwowego już zakładu zbiorczego był w dalszym ciągu inż. Romuald Zwoliński. Jednakże już od 1 września 1950 r. zostaje on powołany równocześnie na stanowisko kierownika Ośrodka Metodycznego i Branżowego dla Szkół Technicznych przy Okręgowym

Ośrodku Kształcenia i Doskonalenia Kadr Pedagogicznych Szkolnictwa Zawodowego w Lublinie. W związku z tym w dniu 24.11. 1950 r. przekazuje szkołę Marianowi Rybce pełniącemu obowiązki dyrektora.

Rys. 4. Praktyki uczniowskie w Zakładzie Sieci Elektrycznych w Lublinie w latach pięćdziesiątych

Następuje generalna zmiana ustroju szkolnictwa zawodowego. W miejsce gimnazjów pojawiają się szkoły zasadnicze, a licea zawodowe przemianowane zostały na technika. Znaczna część szkolnictwa zawodowego zostaje podporządkowana ministerstwu branżowym. Dotychczasowy zbiorczy zakład szkolny staje się Zasadniczą Szkołą Elektryczną i Metalową oraz Technikum Energetycznym i Mechanicznym podległymi Ministerstwu Przemysłu Maszynowego. Zasadnicza Szkoła Elektryczna umieszczona została w budynku przy ul. 22 Lipca 10 jako jednostka Publicznej Średniej Szkoły Ogólnozawodowej, której dyrektorem był Bazyl Poddubiuk, a następnie Eustachy Maik. Technikum Energetyczne pozostaje na Czwartku pod dyrekcją M. Rybki, zaś w latach 1955-60 kierował nim mgr Kazimierz Orlik.

3.4. Zespół Szkół Energetycznych przy ulicy Długiej

W roku 1953 patronat nad szkołami elektrycznymi objęło Ministerstwo Energetyki. Dzięki staraniom podjętym przez dyrekcję szkoły oraz inicjatywie dyrektora Zakładu Energetycznego inż. Witolda Wojnicza rozpoczęto w roku 1954 budowę nowego gmachu dla Technikum Energetycznego na terenie Zakładów Energetycznych przy ul. Długiej 4a (obecnie ul. Długiej 6). Budowę zakończono w 1958 r. i wtedy budynek szkolny z całym majątkiem przejęło Ministerstwo Oświaty.

Rys. 5. 1955 rok - budowa gmachu Szkoły przy ul. Długiej, w tle Elektrownia Lubelska

Do nowego budynku wprowadzono Technikum Energetyczne z ul. Czwartek 3 oraz Zasadniczą Szkołę Elektryczną z ul. 22 Lipca jako oddzielne jednostki.

Dopiero po dwóch latach powstał zbiorczy zakład szkolny, a dyrektorem całości został Eustachy Maik. W nowym budynku warunki nauki były o niebo lepsze od dotychczasowych, lecz dalekie od ideału. W piwnicach i części pomieszczeń parteru znajdowały się warsztaty szkolne do roku 1963, kiedy to przeniesiono je do nowego budynku przy ul. Długiej 6 [2].

Rys.6. Budynek Szkoły przy ul. Długiej 4a (obecnie ul. Długa 6) oddany do użytku w 1958 r.

W roku 1966 nowym dyrektorem zostaje mgr Witold Kowalski. Rada Pedagogiczna przyjmuje program rozwoju szkoły, który zgłoszono do Kuratorium w grudniu 1967 r. jako eksperyment. W ramach tego działania, za uzyskane środki zmodernizowano i przebudowano gabinety przedmiotowe, a przede wszystkim nowoczesne wyposażenie otrzymują pracownie elektryczne. Zostają opracowane metodyczne zajęcia w pracowni. Osiągnięcia te wdrożono później w innych szkołach polskich o profilu elektrycznym [2].

1 marca 1975 r. Kurator Oświaty i Wychowania zmienia nazwę placówki na Zespół Szkół Energetycznych, a we wrześniu 1979r. powołuje Technikum Energetyczne dla Pracujących. Szkoła była zawsze otwarta na potrzeby środowiska, a równocześnie zabiegała o ścisłą współpracę z zakładami opiekuńczymi. Dzięki pomocy zakładów, szkoła wykonała i przekazała miastu m.in. oświetlenie lubelskich ulic: Spadowej, Kosmonautów, Tetmajera, Żmichowskiej, Puławskiej, oświetlenie Bramy Krakowskiej, ponadto instalację elektryczną w Szkole Podstawowej w Krzywowierzbie i w warsztatach Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Piaskach Lubelskich.

W latach 1969–1982 stanowisko dyrektora szkoły pełnił inż. Zenon Maciukiewicz. Zarządzeniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 października 1969 r. Technikum Energetycznemu przypisano patrona w osobie kapitana Antoniego Kulbanowskiego, uczestnika II wojny światowej walczącego w szeregach Armii Czerwonej i Ludowego Wojska Polskiego, późniejszego oficera aparatu bezpieczeństwa PRL. Po sześciu latach (17 XI 1975 r.) ówczesny kurator oświaty mgr Eugeniusz Korolczuk zmienia nazwę całego zakładu zbiorowego na: Zespół Szkół Energetycznych im. kpt. Antoniego Kulbanowskiego [2, 3]. Dopiero 17 listopada 1989 r. uwzględniono wniosek Rady Pedagogicznej o anulowaniu patronatu i 27 grudnia 1989 r. szkoła wróciła do nazwy w której nie występowało imię.

W roku 1982 dyrektorem szkoły został mgr Stanisław Nowacki. Jego działalność to przede wszystkim wymiana i unowocześnienie sprzętu szkolnego oraz prace remontowe i modernizacyjne. Powstaje pracownia komputerowa – jedna z pierwszych w Lublinie. W grudniu 1988 r. szkoła uzyskuje członkostwo w elitarnym Klubie Przewodzących Szkół. Aktu przyjęcia w Warszawie dokonał inicjator akcji prof. Mikołaj Kozakiewicz. Rok 1990 przynosi dwa sukcesy. Powodzeniem kończą się długoletnie starania o odzyskanie kilku pomieszczeń w budynku szkolnym zajmowanym przez Zasadniczą Szkołę Zawodową nr 10, a uczniowie Technikum zwyciężyli (po raz pierwszy) w XIV Olimpiadzie Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej.

W roku 1991 r. po odejściu na emeryturę mgr. Stanisława Nowackiego, stanowisko dyrektora obejmuje mgr inż. Włodzimierz Arciszewski. Od roku szkolnego 1991/92 szkoła wprowadza, na zasadzie wdrożenia, nowe formy i specjalności kształcenia w ramach ogólnie pojętego zawodu – technik elektryk. W roku szkolnym 1992/93 z wypracowanych środków własnych powstaje druga pracownia komputerowa. Następuje też przejście (we wrześniu 1993 r.) uczniów likwidowanej Zasadniczej Szkoły Zawodowej przy Zakładzie Energetycznym w Lublinie. Fakt ten stanowił doskonałą okazję do odnowienia i uaktywnienia różnych form współpracy obu jednostek. Efektem tych działań jest m.in. ufundowanie dla szkoły kompletnego wyposażenia siłowni.

3.5. Szkoła pod patronatem profesora Kazimierza Drewnowskiego

W roku szkolnym 1993/94 dyrektor mgr inż. Włodzimierz Arciszewski wychodzi z inicjatywą zorganizowania uroczystych obchodów upamiętniających 80 lat istnienia szkoły oraz nadania jej imienia nowego patrona, osoby zasłużonej dla nauki, głównie w zakresie elektryczności. Z przedstawionych propozycji Rada Pedagogiczna na swym posiedzeniu w dniu 1.03.1994 r. wybrała na patrona szkoły prof. Kazimierza Drewnowskiego [2, 3]. Profesor K. Drewnowski był absolwentem aż trzech politechnik (Lwów 1903, Zurich 1905, Darmstadt 1919). Od roku 1915 pracował na Politechnice Warszawskiej jako profesor elektrotechniki, pełniąc dwukrotnie stanowisko dziekana Wydziału Elektrycznego oraz od 1939 r. rektora tej Uczelni. Podczas II wojny został uwięziony przez Niemców na Pawiaku, a także w obozach koncentracyjnych na Majdanku i w Dachau [6].

Rys. 7. Akt fundacji nowego sztandaru Szkoły

W przygotowanie uroczystości rocznicowych włączyli się dziekani wydziałów elektrycznych Politechniki Warszawskiej (J. Czajewski) i Politechniki Lubelskiej (K. Majka, A. Wac-Włodarczyk). Absolwenci Szkoły ufundowali nowy sztandar, zaś Rada Rodziców – medal pamiątkowy.

W kolejnym roku, zapadają decyzje o utworzeniu nowego kierunku Energoelektronika oraz uzyskanie zgody Ministerstwa Edukacji Narodowej na wspólny egzamin maturalny z egzaminem wstępnym na Wydział Elektryczny Politechniki Lubelskiej [7, 8]. Od 1 września 1997 r. utworzono Policealną Szkołę Zawodową o specjalności energoelektronika w zawodzie technik elektryk, a od 2000 r. młodzież zdobywa wykształcenie w zawodzie technik informacji naukowej i technik urządzeń audiowizualnych. We wrześniu 2001 szkoła przejmuje uczniów Zespołu Szkół Zawodowych DAEWO Motor Polska. Młodzież rokrocznie przygotowuje prace na konkursy specjalistyczne: „Turnieju Młodych Mistrzów Techniki”, „Stowarzyszenia Elektryków Polskich”, „Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej”, „Euroelektry”, „Turnieju Wiedzy o Firmie Bosch”, „Ogólnopolskiego Konkursu Comenius i e-twinning na stronę internetową projektu”, matematyczny konkurs „Twój start w przyszłość” zdobywając główne lokaty. Z równie wielkim powodzeniem bierze udział w wielu akcjach i konkursach sportowych (od 1995 r. Szkolne Towarzystwo Sportowe działające w sekcjach: piłki nożnej, siatkowej i koszykowej, tenis stołowy, szachy), charytatywnych i ogólnospołecznych („Honorowe Krwiodawstwo”, „Wiedzy o AK”, „Pomóż dzieciom przetrwać zimą”, „Zbieramy dary dla powodzian”, „Narysuj uśmiech”, „Podaruj innym radość”, „Góra grosza”, „Wszystkie dzieci są nasze”, „Elementarz”, „Gwiaździsty Szlak Czystych Serc”, „Siedem Kroków”, „Turniej Wiedzy o Krajach Arabskich” z udziałem przedstawicieli ambasad Egiptu, Maroka i Syrii, „Rok Reymontowski”, „Konkurs Ortograficzny”, „Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Biblijnej”, „Moja szkoła w Unii Europejskiej”, „Przedsiębiorczy uczeń na rynku pracy”, „Dobre życie”, „Rok przed dyplomem”, „Lubelski Festiwal Nauki”, „Informatyka +”, ogólnopolskim konkursie matematycznym „Bóbr”, „Matematyka dla technika”, „Konkurs wiedzy o Chinach”) [2, 3].

W latach 1999-2000 rozpoczęło działalność Koło Strzeleckie i jednocześnie na terenie szkoły powstała strzelnica do broni pneumatycznej. Uczniowie biorą udział w zawodach „Srebrne Muszkiety” i „Sprawni jak żołnierze”, a w latach 2002–2004 we współpracy z LOK zorganizowali Wojewódzki Finał Szkolnej Ligi Strzeleckiej. Również w ramach powiększania i modernizacji bazy dydaktycznej od 2002 r. szkoła stała się posiadaczem skomputeryzowanej biblioteki pracującej w programie MOL 2000+, a także kolejnej trzeciej już pracowni komputerowej i pracowni multimedialnej. W 2004 r. współorganizuje II Regionalną Konferencję „Technologia Informacyjna w Edukacji”, podejmuje starania o uzyskanie certyfikatu „Szkoła z klasą”, a także realizuje regionalną i europejską ścieżkę kształcenia wpisaną do szkolnego zestawu programów nauczania. Osiągnięcia uczniów są oczywiście w dużej mierze zasługą doskonałej kadry nauczycieli. W latach 2001-2004 29 osób spośród grona pedagogicznego uzyskało stopień nauczyciela dyplomowanego, a 14 ukończyło studia podyplomowe. Za wkład pracy i osiągnięcia nauczyciele na przestrzeni dziesięciu lat otrzymali: pięć nagród Prezydenta Miasta Lublina, osiem nagród Kuratora Oświaty i liczne odznaczenia branżowe.

W roku szkolnym 2004/2005 świętowano kolejny jubileusz: 90-lecie Zespołu Szkół Energetycznych. Przewodnictwo Społecznego Komitetu Obchodów tej uroczystości powierzono absolwentowi Szkoły A. Wacławowiczowi, reprezentującemu Politechnikę Lubelską [3]. Z tej okazji nastąpiło uroczyste przekazanie

multimedialnej pracowni językowej, którą ufundowały zakłady i firmy energetyczne Lublina, jak również Stowarzyszenie Elektryków Polskich i Rada Rodziców ZSE. Ważną częścią obchodów było wręczenie odznak *Zasłużony dla Zespołu Szkół Energetycznych* [3, 4]. Wyrazem uznania dla prężnie działającego Koła SEP było odznaczenie szkoły Złotą Honorową Odznaką SEP.

26 stycznia 2006 nastąpiła zmiana nazwy Technikum Energetycznego wchodzącego w skład Zespołu Szkół Energetycznych na Technikum Energetyczno-Informatyczne, uchwała weszła w życie z dniem 1 września 2006.

W listopadzie 2008 szkolne koło SEP uczestniczyło w Lubelskich Targach Energetycznych „Energetics”. 16 grudnia 2008 w Warszawie podpisana została umowa między ZSE, a Stowarzyszeniem Elektryków Polskich reprezentowanym przez jego Prezesa prof. Jerzego Barglika i Prezesa Oddziału Lubelskiego SEP inż. Jacka Woźniaka dotycząca objęcia szkoły patronatem w ramach programu „Stawiamy na młodych”.

Ważną datą w życiu szkoły był dzień 28 września 2010, kiedy to delegacja ZSE wzięła udział w odsłonięciu tablicy pamiątkowej poświęconej patronowi szkoły prof. Kazimierzowi Drewnowskiemu w miejscowości Boguty - Pianki. Tego samego roku (28.11) szkoła przystąpiła do Światowego Programu Cisco Networking Academy i jako jedyna placówka oświatowa w Lublinie uzyskała status Lokalnej Akademii, w której prowadzone są szkolenia z zakresu budowy sieci komputerowych i ich oprogramowania. Uczestnicy szkoleń po pozytywnym zaliczeniu egzaminu końcowego uzyskują międzynarodowy certyfikat CISCO potwierdzający nabyte umiejętności.

Rok 2011 zapisał się w historii szkoły w sposób szczególny. W związku z projektem restrukturyzacji szkolnictwa, radni Miasta Lublin przegłosowali uchwałę intencyjną w sprawie łączenia i likwidacji szkół. Zaproponowano przyłączenie ZSE do Lubelskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego. Dzięki determinacji grona pedagogicznego, uczniów, SEP, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Zespołu Kuratorskiego Służby Sądowej, Politechniki Lubelskiej i bardzo zaangażowanych absolwentów w utworzonym Tymczasowym Komitecie Obrony Szkoły przy ul. Długiej, władze samorządowe odstąpiły od tego projektu [8]. W tym samym roku szkolnym podpisano list intencyjny między ZSE a „Megatem EC Lublin”, GE Elektrownią Lublin - Wrotków oraz lubelskim LPEC-em, dzięki czemu szkoła poszerzyła ofertę edukacyjną i pozyskała nowych partnerów wspierających jej działania.

4. JUBILEUSZ STULECIA I OSTATNIA DEKADA AKTYWNOŚCI SZKOŁY

Posiedzenie Rady Pedagogicznej 31 sierpnia 2011, kończące rok szkolny 2010/2011, miało wyjątkowy charakter, kiedy to Lubelski Kurator Oświaty, podziękował odchodzącemu na emeryturę dotychczasowemu dyrektorowi mgr. inż. Włodzimierzowi Arciszewskiemu za długoletnią i owocną pracę. Na stanowisku nowego, osiemnastego już dyrektora powitał absolwentkę Politechniki Lubelskiej mgr inż. Annę Smolińską. W listopadzie 2011 r. szkolne laboratorium ECDL uzyskało akredytację Komisji Jakości PTI i pomyślnie przeszło proces recertyfikacji, uzyskując uprawnienia do egzaminowania uczniów i studentów w zakresie egzaminów Europejskiego Certyfikatu

Umiejętności Komputerowych. Od grudnia 2011 ZSE wydaje szkolną gazetkę pod nazwą „Przewodnik”. Jedną z pierwszych inicjatyw nowej dyrektorki było powołanie do życia Stowarzyszenia Absolwentów, Nauczycieli i Sympatyków Zespołu Szkół Energetycznych w Lublinie, które zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w dniu 10 maja 2012 roku. Jego celem jest rozwijanie i utrzymywanie łączności pomiędzy szkołą a jej absolwentami dla pielęgnowania tradycji ZSE, zasad etyki zawodowej, współpraca z dyrekcją szkoły, gronem pedagogicznym, Radą Rodziców i Samorządem Uczniowskim oraz działanie na rzecz aktywizacji zawodowej uczniów. I Walny Zjazd Stowarzyszenia odbył się 16 listopada 2012 roku [2, 3]. Odnowiono również piękną tradycję ślubowania klas pierwszych. Ważną inicjatywą było podpisanie porozumienia między ZSE, a Politechniką Lubelską oraz Elektromontażem-Lublin. Szkoła uczestniczy w wielu projektach i konferencjach m.in. w: projekcie Szkoła Nowych Technologii, który jest częścią międzynarodowego programu Microsoft Partners in Learning, znanego pod lokalną nazwą „Partnerstwo dla przyszłości”, projekcie „Nauka kluczem do dobrej pracy”, projekcie Leonardo da Vinci „Mój zawód jest moją przyszłością”, dzięki któremu uczniowie mają możliwość odbywania praktyk zawodowych w przedsiębiorstwach branżowych w Portsmouth w Wielkiej Brytanii, projekcie pod nazwą „Wykorzystywanie modelu IMTUSARCS do tworzenia programów edukacyjnych i akronimie IMTUSARCS” który realizowany był we współpracy ze szkołami partnerskimi z Turcji, Grecji, Słowacji, Węgier, i Rumunii.

W 2013 r. ZSE podjął współpracę z: Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, Wojskową Akademią Techniczną w Warszawie, Zespołem Szkół Elektronicznych w Lublinie, a także Lubelskim Forum Pracodawców. Realizowano projekt finansowany z funduszy europejskich Leonardo da Vinci Vetpro pt. „Nowoczesne technologie w kształceniu zawodowym w Wielkiej Brytanii, połączenie teorii z praktyką” skierowany do kadry zarządzającej, nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz nauczycieli języka obcego zawodowego. Szkoła uczestniczyła w wielu przedsięwzięciach prozdrowotnych takich jak m.in.: „Moja szkoła przeciw białaczce”, akcji honorowego oddawania krwi, „Wychowanie zdrowotne w szkole”. Odnotowano dalsze wysokie lokaty uczniów w różnych olimpiadach przedmiotowych i konkursach („Euroelektra”, „Dzień Bezpiecznego Komputera”, „Rok przed dyplomem”, „Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej”, „Szkoła Innowacji 2014”) oraz ich pobyt w Wielkiej Brytanii zakończony uzyskaniem międzynarodowych certyfikatów Europass – Mobilność.

30 maja 2014 roku nauczyciele, pracownicy, uczniowie oraz ich rodzice świętowali 100-lecie istnienia Zespołu Szkół Energetycznych im. prof. Kazimierza Drewnowskiego w Lublinie. Jubileuszowe obchody połączone zostały ze zjazdem absolwentów. Uroczystości rozpoczęły się mszą św. w kościele pw. św. Michała Archanioła w Lublinie celebrowaną m.in. przez ks. Arcybiskupa Stanisława Budzika oraz wieloletniego nauczyciela religii w Szkole, ks. prof. Jerzego Misiurka. Ważnym punktem uroczystości było odsłonięcie kamiennej tablicy pamiątkowej z wykutym napisem „Z okazji jubileuszu 100-lecia Szkoły dla uczczenia pamięci założycieli, dyrektorów, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi oraz uczniów i rodziców, którzy sercem, talentem, pracą od 1914 roku przyczyniali się do

wychowania i wykształcenia licznej kadry technicznej polskiej elektroenergetyki.

Stowarzyszenie Absolwentów, Nauczycieli i Przyjaciół Zespołu Szkół Energetycznych im. prof. Kazimierza Drewnowskiego w Lublinie”.

Jubileusz był bardzo dobrą okazją do zaprezentowania historii szkoły, jej tradycji oraz bogatego dorobku. Przyznano wiele medali, dyplomów i wyróżnień, wpłynęło wiele listów gratulacyjnych. Zarząd Główny SEP odznaczył szkołę medalem im. prof. Stanisława Fryzego. W uroczystościach uczestniczyło ok. 800 osób, w tym: 360 absolwentów, 40 byłych nauczycieli i pracowników, 320 uczniów oraz 70 zaproszonych gości [4].

Rys. 8. Dekoracja uroczystości 100-lecia Szkoły

Z tej okazji ukazało się monograficzne opracowanie pt. *Nasza szkoła. 100-lecie Zespołu Szkół Energetycznych im. Prof. Kazimierza Drewnowskiego w Lublinie*, którego autorem jest jej absolwent i wieloletni nauczyciel Ryszard Drozd. Wyjątkowy Jubileusz stał się impulsem do dalszego dynamicznego rozwoju szkoły, o czym świadczą licznie aktywności i sukcesy na wielu polach.

Rys. 9. Okolicznościowe opracowanie autorstwa Ryszarda Drozda - wychowanka i nauczyciela Szkoły

W kolejnych latach uczniowie Szkoły wraz ze swoimi nauczycielami z powodzeniem aplikowali i kontynuowali swój udział w wielu międzynarodowych jak i krajowych olimpiadach, konkursach, projektach związanych zarówno z kierunkiem specjalizacji (ranking aktywności informacyjnej, „Rok przed dyplomem”, Olimpiada Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej „Euroelektra”, „Działania w zakresie podniesienia poziomu bezpieczeństwa

w Internecie – internetowe pułapki”, „Bezpieczna e-szkola”, Ranking Szkół Ponadgimnazjalnych PERSPEKTYWY, „Staż uczniowski potwierdzeniem kompetencji i umiejętności” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój-wyjazd uczniów do Anglii i Niemiec, „Dzień Bezpiecznego Komputera”, Ogólnopolski Konkurs Informatyczny „TIK?-TAK!”, Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej, projekt Erasmus+ pt. „Nauczyciel i uczeń szkoły technicznej poznający realia europejskiego rynku pracy”, „Algorytmika i programowanie”, „Przejdź na zawodowstwo-dzisiaj szkoła jutro sukces” szkolenia na Malcie, Konferencja Informatyczna Check IT, Ogólnopolski Konkurs Wiedzy o Energetyce Odnawialnej), działań i uroczystości patriotyczno-społecznych i prozdrowotnych („Solidarność a demokracja. 25 lat transformacji postkomunistycznej” zorganizowana przy współpracy z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Instytutem Historii, Zakładem Historii Społecznej XX w., „Twoja krew ratuje życie”, „Weź swoją karierę we własne ręce”, konferencja historyczna „1050 rocznica chrztu Polski”, uroczystość uczczenia bohaterów antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia „Żołnierzy Wyklętych”, „Budujemy Lublin”, „Dobre Życie”, „Szkoła Innowacji 2016”, „Razem bawimy się i uczymy”, konkurs plastyczny „Zdrowe życie”, konferencja „Edukacja zawodowa - dobry wybór, dobra praca”, „Szkoła Innowacji” i „Lider Innowacji”, koncert charytatywny „Lubelszczyzna dla Syrii”, ogólnopolska akcja promująca czytelnictwo „Jak nie czytam, jak czytam”, akcja „100-lecie Niepodległej”, konkurs „Na strunach poezji”, akcja „Moja szkoła przeciw białaczce”, Obchody Światowego Dnia Matematyki pod hasłem „Matematyka dzika”, turniej „Młoda krew ratuje życie”, „Twój Dar Serca dla Hospicjum”), czy też wydarzeń artystyczno-sportowych (Wojewódzkie Mistrzostwa Strzeleckie z Broni Pneumatycznej z okazji Święta Niepodległości, turniej tenisa stołowego, Międzyszkolny Turniej Piłki Nożnej, zawody sportowe „Z UKS-u do AZS-u” w konkurencji ergometru wiosłarskiego, Licealiada Miasta Lublin w zawodach sportowych piłki siatkowej). Podpisano kolejne umowy o współpracy (SCR Energetyka, Polskie Towarzystwo Informatyczne).

Trzeba odnotować fakt, że w ostatnich latach, dzięki przeprowadzonym pracom modernizacyjnym, gruntownie zmienił się wystrój szkoły. Nowoczesne, estetyczne wnętrza tworzą przyjazny klimat zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli. W marcu 2017 Dyrektor Anna Smolińska zwróciła się z wnioskiem do Fundacji PGE o dofinansowanie projektu „Doposażenia i modernizacja warsztatów szkolnych w zawodzie technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej”. Dzięki tej inicjatywie, Fundacja PGE przekazała darowiznę na wykonanie świadczenia sponsoringowego. Utworzone w ten sposób stanowiska do nauki zawodu służą zdobywaniu przez

uczniów nowych umiejętności, wykorzystywane są również na zajęciach dodatkowych.

Od kilku lat odbywają się uroczyste wręczenia dyplomów Honorowego Członkostwa Stowarzyszenia Absolwentów Nauczycieli i Przyjaciół Zespołu Szkół Energetycznych zasłużonym, emerytowanym pedagogom oraz instytucjom współpracującym. Do tej pory otrzymali je nauczyciele: Helena Grabowska, Adam Głowacz, Edward Zmysłowski, Zbigniew Jendrej, Ryszard Drozd oraz jako instytucja Wydział Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Lubelskiej.

5. PODSUMOWANIE

Obecnie Szkoła, która w swej ponad stuletniej historii wypromowała niemal 11000 absolwentów dalej się rozwija i poszerza swoją ofertę edukacyjną. W bieżącym roku szkolnym kształci 615 uczniów, przyszłych techników o specjalnościach: elektryk, informatyk, programista, elektronik, technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej. Zatrudnia 70. nauczycieli dysponując bardzo dobrą bazą szkoleniową z 26. salami wyposażonymi w nowoczesny sprzęt, urządzenia i pomoce dydaktyczne.

Autorzy artykułu mają świadomość jedynie wycinkowego przedstawienia historii Zespołu Szkół Energetycznych w Lublinie oraz sylwetek związanych z Nią osób. Utożsamiając się ze Szkołą, są przekonani o Jej wysokiej randze i życzą dalszych sukcesów i rozwoju.

6. BIBLIOGRAFIA

1. Adamski M., Paderewski J.: 90 lat ruchu inżynierskiego (1911-2001) i 50 lat NOT (1950-2000) na Lubelszczyźnie, Wydawnictwo Drukarnia Liber, Lublin 2000.
2. Tomikowska-Iwanow M., Filipowska B., Pietrys A.: <https://zsen.lublin.eu/nasza-szkola/historia/>, data dostępu 08.02.2022.
3. Drozd R.: Nasza Szkoła 100-lecie Zespołu Szkół Energetycznych im. Prof. Kazimierza Drewnowskiego w Lublinie, Wydawnictwo Polihymnia, Lublin, 2013.
4. Drozd R.: 70 lat z lubelską elektryką, Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu, Lublin, 2006.
5. Drozd R.: Nasza Szkoła - Supplement, 100-lecie Zespołu Szkół Energetycznych im. Prof. Kazimierza Drewnowskiego w Lublinie, Wydawnictwo Polihymnia, Lublin, 2014.
6. Marusak A.: Jerzy Ignacy Skowroński (1901-1986) - pionier energetyki dolnośląskiej i Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej, Wiadomości Elektrotechniczne, Nr 8, 2021, s.26-31
7. Drozd R.: Lubelska Elektryka w obiektywie, 75 lat działalności Lubelskiego Oddziału SEP, Wydawnictwo Polihymnia, Lublin, 2011.
8. Drozd R.: A to już 80 lat, Wydawnictwo Polihymnia, Lublin, 2016.

DEVELOPMENT OF SECONDARY EDUCATION IN LUBLIN IN THE FIELD OF ELECTRICITY

The article presents the process of shaping vocational education and, against its background, the development of electrician education in Lublin. The main topic is the history of the Complex of Energy Schools. It presents its roots, patrons, changes in the name and description of the times of threats and dynamic expansion over the course of the century.

Keywords: history, education, cooperation, jubilee.